

19 มกราคม 2550

เรียน ผู้จัดการ

ธนาคารพาณิชย์ทุกธนาคาร

บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ทุกบริษัท

บริษัทบริหารสินทรัพย์ทุกบริษัท

ที่ ธปท. ฝนส. (21) ว. 105 /2550 เรื่อง นำส่งแนวปฏิบัติ เรื่อง มาตรการป้องกันปราบปราม
การฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money
Laundering and Combating the Financing of Terrorism: AML/CFT) ของสถาบันการเงิน

เพื่อส่งเสริมให้สถาบันการเงินมีมาตรการในการป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน และ
การต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering and Combating the
Financing of Terrorism: AML/CFT) ที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ออก
หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการรู้จักลูกค้า และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Know
Your Customer / Customer Due Diligence : KYC/CDD) ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของมาตรการ
AML/CFT ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติโดยทั่วกัน ทั้งนี้ สำหรับสถาบันการเงินที่เป็นบริษัทเงินทุน
บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทบริหารสินทรัพย์ ขอให้ให้นำแนวปฏิบัติมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับธุรกรรม
ที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นางธาริษา วัฒนเกส)

ผู้ว่าการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวปฏิบัติ เรื่อง มาตรการป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการ สนับสนุน
ทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering and Combating the Financing of
Terrorism: AML/CFT) ของสถาบันการเงิน

ฝ่ายนโยบายความเสี่ยง

โทรศัพท์. 0-2283-6827, 0-2356-7339

โทรสาร. 0-2283-5938

หมายเหตุ [] ธนาคารจะจัดให้มีการประชุมชี้แจงในวันที่.....ณ.....

[X] ไม่มีการจัดประชุมชี้แจง

ฝนสว90-คส55001-25500122ค

คส550	วันที่ 19 ม.ค. 50
-------	-------------------

แนวปฏิบัติ (Policy Statement)
เรื่อง มาตรการป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
(Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism: AML/CFT)
ของสถาบันการเงิน

บทนำ

การฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ถือเป็นภัยร้ายแรงต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของชาติรวมถึงประชาคมโลก สถาบันการเงินที่ตกเป็นเครื่องมือของการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย จะมีความเสี่ยงต่อฐานะการดำเนินงาน และชื่อเสียงซึ่งสามารถนำไปสู่ความเสียหายขั้นร้ายแรงได้ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีมาตรการในการป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism :AML/CFT) ที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล เช่น ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Taskforce : FATF) และแนวทางของ Basel Committee on Banking Supervision ทั้งนี้ เพื่อมิให้สถาบันการเงินตกเป็นเครื่องมือหรือเป็นช่องทางในการกระทำความผิดทางด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายดังกล่าว

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้สถาบันการเงินมีมาตรการในการป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT) ที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล ธปท. จึงเห็นควรออกหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการรู้จักลูกค้า และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Know Your Customer / Customer Due Diligence : KYC/CDD) ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของมาตรการ AML/CFT ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

ขอบเขตของแนวปฏิบัติ

แนวปฏิบัติฯ ฉบับนี้ ครอบคลุมถึงธุรกิจทางการเงินทุกประเภทที่สถาบันการเงินให้บริการแก่ลูกค้า

คำจำกัดความ

ลูกค้า หมายความว่า บุคคล หรือนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมกับสถาบันการเงิน และผู้ที่ได้รับมอบหมาย หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจในการดำเนินการเกี่ยวกับการมีความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินในนามของผู้อื่น รวมถึงผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ในทอดสุดท้ายจากการมีความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรม ตลอดจนผู้มีอำนาจควบคุมหรือตัดสินใจในทอดสุดท้าย

การรู้จักลูกค้า (Know Your Customer : KYC) หมายความว่า การปฏิบัติเพื่อให้รู้จักตัวตนของลูกค้า การเก็บหลักฐานการแสดงตน ที่อยู่อาศัย และเอกสารประกอบอื่นๆ ของลูกค้าที่จำเป็น

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence : CDD) หมายความว่า การขยายขอบข่ายของข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าให้เพิ่มมากขึ้นและลงลึกอย่างละเอียดในเชิงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

รายละเอียดของแนวปฏิบัติ

1. บทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงิน

(Board and Senior Management Responsibility)

(1) คณะกรรมการและผู้บริหารของสถาบันการเงินมีหน้าที่สนับสนุน และให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายตามมาตรการป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายและแนวปฏิบัติที่เป็นสากล ซึ่งจะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ เสริมสร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถาบันการเงิน

(2) คณะกรรมการสถาบันการเงินมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยกำหนดให้มีระเบียบปฏิบัติในการรู้จักลูกค้า และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่เหมาะสม และสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อให้การบริหารจัดการตามนโยบายและวิธีปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์ตามกฎระเบียบหรือข้อกำหนดของหน่วยงานของทางที่เกี่ยวข้อง โดยแจ้งให้พนักงานทุกระดับทราบ และถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

(3) สถาบันการเงินควรจัดตั้งหน่วยงานที่เป็นอิสระแยกจากหน่วยงานที่ทำธุรกรรมหรือมีหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงาน (Compliance Unit) เพื่อทำหน้าที่ดูแลการดำเนินการของสถาบันการเงินให้เป็นไปตามนโยบายและวิธีการปฏิบัติที่กำหนด รวมถึงประเมินความเพียงพอและเหมาะสมของนโยบายและวิธีการปฏิบัติ การสอบทานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และการรายงานการปฏิบัติงานที่มีข้อบกพร่องหรือไม่เป็นไปตามที่กำหนด ทั้งนี้ ผู้ดูแลรับผิดชอบหน่วยงานอิสระหรือ

หน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงาน (Compliance Unit) ที่ทำหน้าที่ประเมินและสอบทานนโยบายการรับลูกค้า ควรเป็นผู้บริหารระดับสูง และรายงานต่อคณะกรรมการสถาบันการเงิน

2. การดำเนินมาตรการป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

2.1 นโยบายในการรับลูกค้า (Customer acceptance policy)

(1) เพื่อป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินเพื่อการก่อการร้าย สถาบันการเงินควรกำหนดนโยบายในการรับลูกค้าไว้อย่างชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร ตามแนวปฏิบัติสากล โดยนโยบายดังกล่าวควรคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เช่น ประวัติของลูกค้า ประเทศที่เป็นถิ่นฐานของลูกค้าและการทำธุรกรรม สถานะทางสังคม บัญชีที่เกี่ยวข้อง ประเภทของการดำเนินธุรกิจ และปัจจัยชี้วัดความเสี่ยงอื่นๆ พร้อมทั้งกำหนดนิยามของลูกค้าซึ่งจัดอยู่ในประเภทที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ¹ จัดกลุ่มของลูกค้าตามระดับความเสี่ยงต่อการฟอกเงิน และกำหนดขั้นตอนในการติดตามตรวจสอบบัญชีลูกค้าอย่างต่อเนื่อง

(2) สถาบันการเงินควรกำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติในการรับลูกค้าที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ ลูกค้าที่มีถิ่นฐานอยู่ต่างประเทศ ลูกค้าธนปธิธนกิจ (Private banking) ลูกค้าที่เป็นสถาบันการเงินที่เป็นธนาคารตัวแทน (Correspondent bank) ลูกค้าที่มีแหล่งที่มาของเงินไม่ชัดเจน โดยเพิ่มวิธีปฏิบัติที่เข้มงวดขึ้น และให้ความสนใจเป็นพิเศษในธุรกรรมที่มีความซับซ้อนหรือมีขนาดใหญ่ผิดปกติ หรือธุรกรรมที่มีรูปแบบผิดปกติซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่ไม่สมเหตุสมผลทางเศรษฐกิจ หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยกระบวนการในการพิจารณาอนุมัติการเปิดบัญชีกับลูกค้าที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษดังกล่าว จะต้องผ่านการพิจารณาอนุมัติโดยผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงิน

2.2 การแสดงตนของลูกค้าและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

(Customer identification)

(1) ให้สถาบันการเงินนำหลักเกณฑ์ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องการรับฝากเงิน ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2544 มาปรับใช้ เมื่อเริ่มมีความสัมพันธ์และทำธุรกรรมทางการเงินใด ๆ กับลูกค้า ได้แก่ การรับฝากเงิน การให้สินเชื่อ การโอนเงิน

¹ “ลูกค้าที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ” หมายความว่า ลูกค้าที่มีสถานะหรือมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการเมืองของต่างประเทศ (Politically Exposed Persons : PEPs) หรือมีถิ่นที่อยู่หรือมีแหล่งเงินมาจากประเทศที่ไม่มีการใช้ หรือประยุกต์ใช้ข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force on Money Laundering : FATF) และไม่มีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือลูกค้าที่ทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย หรือลูกค้าที่มีรายชื่อหรือมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลที่อาจกระทำการ ฝ่าฝืนหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน หรือลูกค้าที่มีอาชีพในกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ธุรกรรมอัญมณีหรือโลหะมีค่า ธุรกรรมแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ หรือธุรกิจเงินกู้ยืมระบบ เป็นต้น

การทำธุรกรรมเกี่ยวกับตราสารหนี้และหลักทรัพย์ การทำธุรกรรมใด ๆ โดยผ่านสถาบันการเงินที่เป็น ธนาคารตัวแทน (Correspondent Bank) การดำเนินธุรกิจการให้บริการ และธุรกรรมอื่น ๆ ที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกัน

(2) ให้สถาบันการเงินตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารการแสดงตนของลูกค้าอย่าง เหมาะสมเพียงพอตามปกติวิสัยที่พึงปฏิบัติ เมื่อเริ่มมีความสัมพันธ์ และทำธุรกรรมทางการเงินกับลูกค้า ทั้งนี้ สำหรับลูกค้าที่จัดอยู่ในกลุ่มที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ สถาบันการเงินควรกำหนดขั้นตอน และวิธีปฏิบัติในการรับลูกค้าที่มีรายละเอียดมากกว่าขั้นตอนตามปกติ นอกจากนี้ ในกรณีที่ลูกค้าไม่ได้มาเปิดบัญชีด้วยตนเอง สถาบันการเงินควรกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติและมาตรการเพื่อลดความเสี่ยง รวมทั้งมีการติดตามตรวจสอบลูกค้าที่ไม่ได้มาติดต่อด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่น้อยกว่าที่ ปฏิบัติกับลูกค้าที่มาติดต่อด้วยตนเอง

(3) สถาบันการเงินต้องจัดเก็บรักษาเอกสาร หรือสำเนาเอกสารหลักฐานที่ลูกค้าได้ลง ลายมือชื่อรับรองความถูกต้องแล้วในหีองมั่นคง หรือสถานที่ที่ปลอดภัย ณ สถาบันการเงิน ตั้งแต่วัน เปิดบัญชีหรือเริ่มมีความสัมพันธ์กับลูกค้าและเก็บรักษาต่อไปเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันที่ ลูกค้าปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับสถาบันการเงิน เพื่อให้ ธปท. หรือผู้มีอำนาจตามกฎหมายอื่นที่ เกี่ยวข้อง ตรวจสอบ หรือใช้ประกอบในการสอบสวนหรือดำเนินคดี

2.3 การติดตามเฝ้าดูบัญชีลูกค้าอย่างต่อเนื่อง (On-going monitoring of accounts and transactions)

สถาบันการเงินควรให้ความสำคัญในการติดตามเฝ้าดูความเคลื่อนไหวบัญชีของลูกค้า และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าให้เป็นปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกค้าที่จัดอยู่ในกลุ่มที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ พร้อมทั้งเก็บเอกสารหลักฐานในการทำธุรกรรมไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับจากวันที่ ทำรายการ เพื่อให้ ธปท. หรือผู้มีอำนาจตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบ หรือใช้ประกอบในการ สอบสวนหรือดำเนินคดี

2.4 การบริหารความเสี่ยง (Risk management)

คณะกรรมการสถาบันการเงินควรให้ความสำคัญและจัดให้มีการบริหารความเสี่ยง เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ที่ชัดเจนและเหมาะสม และแจ้งให้พนักงานทุกคนทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน เพื่อให้การนำไป ปฏิบัติใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น

(1) กำหนดขั้นตอนในการรายงานธุรกรรมที่ต้องสงสัยไปยังหน่วยงานของทางการที่มีหน้าที่กำกับดูแลการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินไว้อย่างชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมทั้งสื่อสารให้แก่พนักงานที่เกี่ยวข้องทุกคนทราบและถือปฏิบัติ

(2) กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง การจัดระดับความเสี่ยง และความถี่ในการทบทวนระดับความเสี่ยงสำหรับลูกค้าแต่ละกลุ่มไว้อย่างชัดเจน

(3) จัดให้มีการฝึกอบรมนโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายให้แก่พนักงานที่เกี่ยวข้องทุกคนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เพื่อให้พนักงานตระหนักถึงหน้าที่ ความสำคัญ และผลกระทบหรือบทลงโทษหากฝ่าฝืน
